

UCHWAŁA Nr VI/41/24

RADY GMINY KARSIN

z dnia 4 grudnia 2024 r.

w sprawie: przyjęcia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Karsin na lata 2025-2026’

Na podstawie: art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024r poz. 1965 ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.) oraz art. 10 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.), **Rada Gminy Karsin ustala, co następuje:**

§ 1

Przyjmuje się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2025-2026” stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Karsin.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025r.

Przewodniczący Rady Gminy

Bogdan Pepliński

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE KARSIN NA LATA 2025-2026.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 - 2026 stanowi kontynuację wcześniej prowadzonych w gminie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom. Program obejmuje zadania własne gminy w zakresie realizacji działań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025. Większość zadań realizowanych na poziomie gminy, zgodnie z w/w ustawami, w obszarze profilaktyki i edukacji społecznej jest wspólnych lub zbieżnych, a ich adresatami są te same lub pokrewne grupy osób. Zasadne jest więc przyjęcie do realizacji zadań zapisanych w wymienionych ustawach jednego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Elementem gminnego programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Uzależnieniem behawioralnym, inaczej czynnościowym, nazywamy grupę objawów związanych z wielokrotnym, długotrwałym i utrwalonym powtarzaniem konkretnej czynności. Działanie takie ma na celu zredukowanie złego samopoczucia i wewnętrznego napięcia poprzez osiągnięcie uczucia przyjemności, zaspokojenia, radości czy nawet euforii przez osobę wykonującą daną czynność. Zazwyczaj są to zachowania akceptowane społecznie. Ich realizacja prowadzi do krótkotrwałego uczucia euforii i ulgi, po czym pojawia się jeszcze silniejsza potrzeba ich powtórzenia. Prowadzi to do błędnego koła uzależnienia. Tak jak w przypadku każdego innego uzależnienia, uzależnienie behawioralne jest chorobą, która w postępujący sposób zaczyna wyniszczać życie człowieka. **Przykładami najczęstszych uzależnień behawioralnych są zakupoholizm, fonoholizm (uzależnienie od telefonu komórkowego), uzależnienie od używania gier komputerowych, pracoholizm, patologiczny hazard, uzależnienie od ćwiczeń fizycznych.** Cechą uzależnień staje się ich współwystępowanie np. pracoholicy często sięgają po substancje pobudzające i narkotyki, osoby uzależnione od hazardu mają problem z alkoholem. Niepokojące jest zjawisko, że uzależnionymi stają się osoby coraz młodsze wiekowo. W przypadku dzieci i młodzieży odnotowuje się szybsze przechodzenie od zachowań ryzykownych, fazy eksperymentów do uzależnienia, niż ma to miejsce w przypadku dorosłych.

Profilaktyka oznacza odpowiednie działanie, które ma na celu zapobieganie pojawieniu się i/lub rozwojowi danego zjawiska w konkretnej społeczności. Termin profilaktyka uzależnień oznacza świadome działanie nastawione na jednostki oraz grupy społeczne mające na celu ograniczenie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych oraz zapobieganie różnorodnym problemom z tym związanym, zanim one wystąpią.

Obecnie stosowane poziomy profilaktyki:

1. Profilaktyka uniwersalna — ukierunkowana na całe populacje. Są to działania profilaktyczne, adresowane do całych grup bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój. Działania uniwersalne są realizowane na przykład w populacji dzieci i młodzieży, młodych i dorosłych, w populacji rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym itd. Przykładem profilaktyki uniwersalnej są programy

opóźnienia inicjacji alkoholowej lub nikotynowej adresowane do całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi.

2. Profilaktyka selektywna — ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka.

Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowaną biologicznie są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia, problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Przykładem profilaktyki selektywnej są działania edukacyjne, opiekuńcze i rozwojowe podejmowane wobec dzieci pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym.

3. Profilaktyka wskazująca — ukierunkowana na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka, demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych bądź problemów wynikających z uzależnień behawioralnych. Przykładem profilaktyki wskazującej są interwencje podejmowane wobec uczniów upijających się lub eksperymentujących z narkotykami, niektóre działania mające na celu redukcję szkód zdrowotnych lub społecznych u osób nadużywających substancji psychoaktywnych (np. działania edukacyjne i prawne, zmierzające do ograniczenia liczby wypadków drogowych popełnianych przez kierowców pod wpływem tych substancji).

Rozdział 2.

CELE PROGRAMU

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

2. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii dotyczącej wszystkich mieszkańców gminy Karsin.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Rozdział 3.

ADRESACI PROGRAMU

Nadużywanie alkoholu i środków odurzających przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy, jest przyczyną cierpienia dzieci i dorosłych. Problemy związane z nadużywaniem alkoholu dotyczą znacznej części społeczeństwa, dlatego Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Karsin, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym spotykają się z problemem nadużywania alkoholu oraz jego konsekwencjami, a także o wszystkich zainteresowanych problematyką uzależnień, a w szczególności do:

- dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniami oraz ich rodziców, opiekunów i nauczycieli,
- osób dorosłych zagrożonych uzależnieniem od alkoholu (w tym osób pijących szkodliwie i ryzykownie), osób uzależnionych od alkoholu,
- osób współuzależnionych, dorosłych, dzieci alkoholików i ofiar przemocy,
- osób zawodowo zajmujących się problematyką alkoholową i narkotykową oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,

- osób uzależnionych po ukończeniu terapii ("trzeźwych alkoholików")
- podmiotów publicznych i społecznych działających w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Rozdział 4.

ZADANIA WYNIKAJĄCE Z GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

ZADANIE Nr 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami od alkoholu i narkotyków.

1. Prowadzenie punktu konsultacyjno — informacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin oraz dla rodzin z problemem przemocy.
2. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Karsinie, grup zawodowych oraz specjalistów zajmujących się problemem alkoholowym i narkotykowym jak również profilaktyką uzależnień.

ZADANIE Nr 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia uzależnień.
2. Zakup i rozpowszechnianie wśród mieszkańców gminy materiałów informacyjno-edukacyjnych (książki, broszury, ulotki z profilaktycznymi treściami) dotyczącymi problemów narkomanii, nadużywania alkoholu i stosowania przemocy.
3. Dofinansowanie oraz współudział w organizacji wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych (kolonie z programem profilaktycznym).
4. Podejmowanie działań zmierzających do zastosowania obowiązku podjęcia leczenia przez osoby nadużywające alkohol.
5. Zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej i terapeutycznej poprzez nawiązanie współpracy z psychologiem, terapeutą.
6. Rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy, współpraca w tym zakresie z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.
7. Finansowanie lokalnej diagnozy uzależnień.

ZADANIE Nr 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

1. Dofinansowanie, koordynacja realizacji programów profilaktycznych w szkołach, współpraca z pedagogami szkolnymi,
2. Wspieranie alternatywnych form spędzania czasu wolnego i promocja zdrowego stylu życia poprzez dofinansowanie:
 - a) wycieczek i zajęć sportowych dla dzieci z terenu Gminy Karsin,
 - b) imprez bezalkoholowych m.in. festynów, zawodów sportowych i innych spotkań,

- c) dofinansowanie różnych form artystycznych, propagujących zdrowy i trzeźwy styl życia (m.in. spektakle teatralne, koncerty, seanse filmowe, wystawy, pokazy, konkursy itp.),
- d) doposażenia placówek w pomoce i sprzęt niezbędny do prowadzenia działań o tematyce profilaktycznej,
- e) zakupu paczek świątecznych dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym — przy współpracy z sołectwami.

3. Dofinansowanie organizacji czasu wolnego w okresie wakacji i ferii dla dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniami, jako wskazywanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu i propagowanie pozytywnych wzorców zachowań,

4. Finansowanie warsztatów, pogadanek, prelekcji dla dzieci i młodzieży o tematyce dotyczącej szkodliwości spożywania alkoholu, środków psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz stosowania przemocy.

5. Zakup nagród oraz dofinansowanie materiałów umożliwiających przeprowadzenie wybranych imprez sportowych, edukacyjnych i profilaktycznych.

6. Zakup materiałów edukacyjnych i broszur z dziedziny profilaktyki uzależnień dla kadry pedagogicznej oraz materiałów profilaktycznych dla uczniów jednostek oświatowych z gminy Karsin.

7. Dofinansowywanie szkoleń, warsztatów, seminariów z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy.

8. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych w celu ograniczenia zjawiska sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, nietrzeźwym i na kredyt:

- a) organizowanie szkoleń dla sprzedawców

ZADANIE Nr 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień.

1. Współpraca z Komendą Powiatową Policji w Kościerzynie i Posterunek Policji w Karsinie w poprzez dofinansowywanie działań w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz zapobiegania przypadkom naruszeń prawa i porządku publicznego będących wynikiem spożywania alkoholu.

2. Dofinansowanie działań podejmowanych przez inne jednostki w przedmiocie zapobiegania alkoholizmowi i narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom behawioralnym wśród mieszkańców Gminy Karsin.

3. Finansowanie i kierowanie osób realizujących zadania Gminnego Programu na szkolenia z zakresu profilaktyki, a w szczególności szkolenia dla:

- a) członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- b) członków Zespołu Interdyscyplinarnego,
- c) innych osób, które są zaangażowane w działalność.

ZADANIE Nr 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Współpraca z instytucjami w zakresie kontroli punktów sprzedaży z uwzględnieniem prawidłowości składanych przez przedsiębiorców oświadczeń o wielkości sprzedaży napojów alkoholowych.

2. Przeprowadzanie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży.

Rozdział 5.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zgodnie z art. 4¹ pkt 5 ustawy z dn. 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zasady wynagradzania członków gminnych komisji w rozwiązywaniu problemów alkoholowych określa rada gminy w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych.

Za wykonywanie zadań i udział w posiedzeniu Komisji Przewodniczącemu jak i Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 170 zł brutto.

Rozdział 6.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Finansowanie realizacji zadań niniejszego Programu będzie dokonywane z rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wnoszonych przez prowadzące sprzedaż podmioty gospodarcze oraz środków ze sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej do 300 ml.